

**Islands præsident
Guðni Th. Jóhannessons
tale
ved mindestund
for afdøde søfarende**

**Hafnarfjörður Kirke
11. februar 2024**

Biskup Islands biskop, ambassadør, diplomater,
kære gæster ved denne smukke mindestund.

Jeg takker jer for at samles her. Sådan hædrer vi deres minde, som blev tildelt en våd grav for 65 år siden, deres minde, som sejlede ud fra havnen på fire skibe i tre lande, men ikke vendte hjem i god behold. De var i alt 153 mennesker og sorgen var stor i mange hjem.

Vi glæder os over og er taknemmelige for, vi islændinge, at antallet af ulykker til søs er drastisk reduceret her ved vore kyster. Der kan tilmed forløbe hele år, uden at der tabes menneskeliv ude på havet. Men vi kender unægteligt til den gru, der kan vente på havet, og som kan forvolde så stor fare og skade. I sidste uge sank fiskeskibet Kambur ved Færøerne. Fjorten mand blev reddet, men to er savnet. Derfor går vore tanker nu til vort broderfolk, færingerne, akkurat som de også sender deres varme tanker til os og rækker os en hjælpende hånd, når nøden står for døren.

Vi skal også kende historien. Vi må vise respekt for de menneskers liv, som her i landet skaffede mad til hjemmene og passede deres dont i egen og andres interesse. Besætningen på sidetrawleren Júlí håbede i sagens natur på en udmærket andel, da de tidligt på året i 1959 begav sig ud på deres fisketur. Samtidig kan det konstateres, at de med deres beskæftigelse ville give deres bidrag til hele samfundet. Fra det sidste århundredes begyndelse blev den øgede livskvalitet og fremskridt i vid udstrækning baseret på teknologisk udvikling i fiskerierhvervet: mekanisering og større skibe, nye fabrikker og fiskefabrikker, forskellige former for ny viden.

Lidt efter lidt øgedes folks sikkerhed til søs ligeledes. Der blev opført fyrtårn, der blev placeret lysbøjer ved landets kyster og de skulle passes. Det blev fyrskibet Hermóður sat til, og om bord på det skib ydede folk derfor deres bedste, faktisk også med bevogtning af fiskerigrænsen, når de andre opgaver tillod det. Besætningen var sammentømret, stemningen god. Det ved jeg nærmest fra første hånd, for min bedstefar var kaptajn på Hermóður – han havde fri, da skibet forliste.

Man kan sikkert sige det sammen om kulturen på Júlí og Blue Wave, den canadiske trawler, som også forliste tidligt på året i 1959. Ved denne mindestund mindes vi også dem, der tog af sted fra Grønland på deres sidste rejse på det splinternye passagerskib, Hans Hedtoft. Havet skulle være en sikker og farbar sejlroute, men det viste sig ikke at være tilfældet.

Hvorfor gik det, som det gik? Hvorfor skete disse frygtelige forlis? Vi kender til vejrets omskiftelighed og voldsom tilisning. Vi kender til enorme isbjerge, vi kender til voldsom søgang og bølger, der brager mod skibe. Al den viden har siden hjulpet os til at reducere ulykker, og hjælper stadig. På den måde lærer vi af erfaringen – en bitter erfaring – og forsøger at forebygge yderligere skader.

Men så stiller vi også de dybere spørgsmål, om de højere magter og menneskeliv, der går tabt. Tro kan være et sundt holdepunkt, troen på, at selvom Guds veje er uransagelige, er den forestilling nær, at alting kan have et formål og ikke mindst, at vi igen vil møde afdøde elskede, på et lykkeligt sted. På den måde kan folk forsøge at kæmpe med deres sorg – en dyb sorg, og den bankede på døren mange steder efter de store skibbrud for 65 år siden.

Her i Island var der mange, der mistede en far eller en søn, en ægtemand eller en kæreste, mange, der altid siden måtte forsøge at leve med den byrde. Da kan medfølelse have stor betydning. Ved denne dyrebare stund her i Hafnarfjörður Kirke hædrer vi deres minde, som mistede livet i havets greb, men vi viser også vores medfølelse med dem, som måtte tåle den store sorg. Og vi takker for, at det er lykkedes os at øge sikkerheden for folk til søs, selvom vi aldrig må lade stå til.

Til sidst takker jeg dem, der tog initiativ til denne mindestund og udstilling om de frygtelige søulykker i begyndelsen af 1959 her i menighedshuset. Det er i sandhed et prisværdigt og smukt initiativ.

Kære tilhørere: Vi mindes nu de 95, som omkom med Hans Hedtoft, de 16, der omkom med Blue Wave, de 30, som omkom med Júlí, og de tolv, der omkom med Hermóður. Velsignet være deres alles minde.